

SLOVENSKI GLASNIK.

Izhaja 1. in 15.
dne v mesecu.

Lepoznansko-podučen list.

Velja za celo
leto 3 gold.

Vreduje in na svitlo daje: Anton Janežič.

Št. 13.

V Celovcu 1. junija 1864.

VII. zv.

Večer.

(Zložil A. Okiški.)

Bliščé v lepoti rajski se kristali
Visocih gor, ki sneg in led jih krije,
Ko solnce o zatonu jih obsije.
Prečudno gane me pogled prezali!

Mrakovi pa do verha so nastali,
Za goro se večerna zora skrije;
Od vzhoda luna mile žarke lije,
Plameni svitlih zvezd so zaigrali! —

Oj, blaga duša! glej, večerna zarja
Obeta konec bojnega viharja,
Ko bo življenja solnce zatonilo.

Okove tesne, vse vezi zdrobilo
Večera poznega ti bo sijanje,
Neskončnost dalo v prosto stanovanje!

Zamorjeni cvet.

(Spisal Fr. Erjavec.)

To je bila zame strašna noč. V tuji zemlji, med tujimi ljudmi sem stal prav sam, od vsih zapuščena sirota. Svojo blago mater sem komaj poznal, kot v sanjah mi je njena podoba stala pred očmi iz spomina otročjih let, ne davno sem pokopal dobrega očeta in zdaj mi edini brat odpelje ljubljeno nevesto. Britko, kot razplakano dete, sem jokal tisto noč; to so bile moje zadnje solze, od tistih mal mi nobena več ni očesa kalila. Drugo jutro sem sedel v vozu in sem hitel iz nesrečnega mesta, — kam? to sam nisem vedil, le naprej v svet, dalj kot je mogoče. Vidil sem mnogo lepih dežel in krasnih mest, ali meni ni bilo nikjer obstati; kot bi mi bili rabeljni za petami, me je serce vedno gnalo naprej, le naprej. Neki popoldan sem stal na bregovih atlantovega morja. Neznan čut me je spreletel, ko sem pogledal po neizmerni vodeni ravnini in v tem trenutku se mi je rodila misel, iti unkraj morja gledat nove zemlje in novih ljudi. Še tisti dan sem pisal gospodu fajmoštru, gospodarstvo sem izročil zvestemu Martinu, denarne zadeve pa dohtarju Vrabcu. Perva barka, ki je plavala čez morje, me je nesla v zaželjeno Kolumbovo deželo.

Z neznanim veseljem sem pozdravil bregove nove zemlje. Kot preroben sem stopil na prosto zemljo; vse, kar me je spominjalo prejšnega življenja, sem otresel od sebe; le serčne rane, ki je še vedno kervavila, nje nisem mogel otresti, njo sem nosil vedno sabo. Na

barki sem dobil dobrega prijatla, polskega plemiča moje starosti. Ne bom ti pravil, kod sva hodila in kaj sva vidila, ker bi nocoj ne prišel do kraja, le toliko ti povem, da skoz pet let nisva bila le eno uro ločena. Prehodila sva severno Ameriko od vzhoda do zapada, vidila sva, kje izvira veličastni Misisipi, vidila sva tudi, kje svoje valove izročava meksikanskemu morju. Danas sva spala v blazinah velikomeških gostivnic, jutro pod streho farmerjev, pojuternem na bivolskih kozah v šotoru prostega Indijanca in mnogokrat v mehki, dišeči travi pod zavetjem sladkega javora ali pod vejami krasnega tuliparja.

Moj prijatelj, ki je že celo zadnje leto bolehal, je hudo zbolel, da ni mogel več dalje. Ta nesreča naju je zadela daleč od naših ljudi v državi Misuri med indijanskimi lovci. Jaz sem storil, kar je bilo v moji moči. Noč in dan sem mu stregel, ali zastonj — njegove ure so se stekle, moj prijatelj me je zapustil. S pomočjo Indijancov sem ga pokopal na bregu bele reke pod mogočnim starim hrastom. Kazimir! bodi ti lahka zemlja indijanska! Njegov pes, ki naju je do zdaj vedno spremljal, je šel potem za mano in zdaj leži tu pred mojima nogama. Kot je njegov nekdanji gospod bil meni zvest prijatelj, tako je bil on pozneje povsod moj verni tovarš in, dokler bo mogel gibati, bo vžival pri meni svoj kruh. To sem dolžan manam nesrečnega Kazimira.

Odslej sem hodil sam, ker me ni bila volja si iskati novega pajdaša. Pogosto sem jel misliti na svoj dom, svojemu bratu sem že davno odpustil in na Marijo se prav za prav nikoli serdil nisem. Nekega dne sem ležal v senci orjaške platane v dolini Ohio. Bil je lep božji dan; iz koščatega drevja se je razlegalo petje neštevilnih tic, duh raznoverstnega, naj krasnejega cvetja me je skor omamil. V mehko travo položim težko glavo, občudoval sem lepoto tanke platane in zraven sem mislil na lipo pred mojim domom. Počasi se je jela spreminjati gladka koža platane, listje se je jelo kerčiti, postajalo je serčasto in ob vsakem listu je trepetal rumenkasti cvet, po cvetju so šumele hčele in v verhu je šeptala blažna sapa. Ležal sem pod domačo lipo. Okoli mene je rastlo lepo žito, težki klasi so se priklanjali vetru. Od cerkve se zasliši zvon, za prvim zapoje drugi, tretji; ubrani glasovi se razlegajo po dolu in po vsih potih dobajajo ljudje v praznični obleki in vse sem poznal, to so bili moji sosedi in drugi znanci. Renčanje mojega psa me je prebudilo, skočim na noge, si pomanem oči in gledam z začudenjem okoli sebe, stal sem pod platano na reki Ohio. Lepa slika, ki sem jo pod platano dremaje gledal, se mi je tako vtisnila v

serce, da ne vem, kaj bi bil dal, da bi se bil sprehajal v senci pred mojim gradom. Poslovil sem se od gozdov kentuških in po naj bližnjem potu sem šel v novi Jork in od tod nemudoma v Europo. Noč in dan sem popotoval, ker skor nisem mogel učakati, da bi vidil svoj dom. Le v Gradcu sem se nekoliko mudil. Rad bi bil kaj zvedil od brata in od Marije. Popraševal sem sem ter tje; nazadaje sem zvedel, da Marijina mati tu živi. Zunaj mesta sem jo našel v revščini. Žena se je bila jako postarala. Ko sem stopil pred njo, me je spoznala po govoru, solze so jo polile, skor govoriti ni mogla, kar priteče kacih pet let star deček in jo začne tolažiti: „Ne jokaj stara mati, ta gospod ti ne bo nič žalega storil.“ Ni mi bilo treba prašati, čigav je otrok, mislil sem, da vidim svojega brata, ko je bil v teh letih. Ko se je stara žena malo utešila, mi jame pripovedovati svojo nesrečo in nesrečo svoje hčere — in moj brat je bil kriv njune nesreče. S sladkimi besedami jih je pregovoril v beg, potem jih je zapustil. Kje je zdaj, to nihče ne ve. Marija je žalosti in revščine obolela in leži v bolnišnici blizo Dunaja.

Malega Riharda, tako je bilo mojemu stričku ime, sem vzel sabo, stari ženi sem dal zdatno podporo, potem sem hitel dalje proti domu. Od vsih svetih sem na svojem domu. Do zdaj sem bil večidel le doma, in Bog vé, ali bi me bil ti danes vidil v tvoji hiši, ko bi se ne bilo nekaj v mojem gradu pripetilo, kar me je zopet nekoliko vznemirilo. Včeraj sem obiskal svojega kuma starega Potokarja in ko pridem na večer domu, mi pové Martin, da je bolno mlado ženo v snegu našel ter da jo je pripeljal v grad. In ta žena je bila — Marija, ali ne nekdanja Marija, ampak le njena senca — in zdaj še te več ni; danas je umerla in mislim, jutro jo bodo pokopovali. Nobena duša ne misli, v kaki zvezi je ta nesrečna žena z našo hišo, tudi Rihard ne vé, da je ta tujka njegova mati. Res čudno plete božja roka človeško osodo.

Ko je Valentin končal, ustané Burja in gre po novo steklenico dobrega vina, natoči prijatlu in sebi, in ko spraznita kozarce, spregovori Burja:

„Ljubi pobratime! zvesto sem poslušal tvojo povest in vidim, da si veliko več skusil, kot jaz. Moje življenje je do zdaj le mirno pretekalo. Kar se nisva več vidila, skoraj nisem bil iz mej naše občine, tovaj bom jaz kmalo na koncu s svojo povestjo. Naj pred ti morem povedati, da prav srečno živim, imam dobro ženo, nadepolne otroke in kolikor znancov, toliko prijatlov. Nikoli se nisem kesal, da sem poslušal očetove besede. Kakor se boš še spomnil, je tudi mene, kakor tebe, uka želja gnala v tuje mesta. Ko sem očetu to željo razodel, so me mirno poslušali, potem so pa takole govorili:

Moj sin! do zdaj še nikoli nisva govorila o tvoji prihodnosti. Zdaj so ti odperte pota na vse strani. Vprašaj svoje serce, kam te žene? Ako želiš učenosti, podaj se v velike mesta med učene ljudi; ako želiš bogastva, prehodi zakarjne zemlje in prekmorske otoke; ako hlepiš po časti in visoki službi, pojdi kamor te vleče tvoje serce. Ako pa želiš sreče, prave sreče, ako želiš biti srečen med srečnimi — ostani v svoji domovini, ostani v hiši svojega očeta. Kjer si se rodil, tu delaj do smerti. Verjemi mi, da si boljega mesta na celem svetu ne boš našel. Svoje domovanje poznaš iz otročjih let, tu se nad tabo razpenja staro sinje nebo, tu ti sije

čisto zlato solnce, ki ti je sijalo v otročjih letih, tu poznaš vsako drevo, vsak germ, ki raste ob potoku, tu ti izvirajo studenci stari. V zemljo, ktera te je rodila, ktera te je redila — se vlezi enkrat k pokoju. Le v tvoji domovini poznaš vse ljudi, poznaš njih misli in želje, poznaš njih djanje in nehanje, ker si med njimi rastel, ker jih poznaš s trate, kjer ste skupaj igrali poletne večera. Le doma ti je jasna božja previdnost in osoda človeška. Le doma med svojimi ljudmi najdeš pravo poezijo — in poezije je treba človeku, da se ne pogrezne v nečimernost vsakdanjega življenja — vse na svetu se stara in vene, le narod vedno živi in poganja nove mladike. Blagor sinu, ki ne išče daleč od doma svoje sreče; zvečer se usedeš na mesto, kjer je nekdanj sedel tvoj oče, tu ti berli lampa, kot je berlela nekdanje dni in v zibelji, kjer si se zibal ti, se ziblje zdaj tvoj sin. Obhodi vesvoljni svet, te sreče na najdeš nikjer pod svitlim solncom. Toraj ostani doma in ne išči sreče drugod med tujimi ljudmi.

Tako so govorili moj ranjki oče. Jaz sem jih ubogal, sem ostal doma, med domačimi dekleti sem si izbral ženo in ž njo srečno živim in blagoslavljam očeta v grobu. Moji sosedi so mi vsi prijatli, jaz pomagam njim, kjer morem in znam, in oni bi meni pomagali, ko bi mi le treba bilo. Jaz sem pri koncu, tudi bo že kmalo polnoči, ako pa ostaneš nekaj dni pri meni, se boš sam lahko prepričal, kako je naše življenje.“

Celi teden je ostal Valentin pri Burjatu in ko je sedmi dan na večer jezdil proti svojemu gradu, je vse drugači mislil o pravi človeški sreči, kot popred. Njemu je bil Burja naj srečniši človek pod solncom. (Konec prih.)

Človek toliko veljá, kar plača.

(Spisal J. Mencinger.)

(Dalje.)

VI.

Dacar še pobira dac pri kerčmarjih, kakor ga je pobiral prejšne dni; le preselil se je v drugi kraj, ker na Kalu mu ni bilo moč dalje ostati. Rezin grob ga je vedno opominjal podertega upanja in pokopane sreče; in morila ga je žalostna resnica, da nova hiša, ktere načert je sam sebi narisal, drugim vstaja iz tal. V drugem kraju, je mož mislil, bode spremenjena okolica in drugi ljudje bodo spremenili tudi njegovo serce, in žalosten spomin se bo odmaknil mirni zadovoljnosti. V novem kraju je žalovanje po pokopani nevesti res kmalu jenjalo, žalost po zgubljenem denarju se pa ni htela posloviti od mehkega serca.

Prišel je dacar neki večer v Ljubljano. Prinesel je sabo precej denarja, da bi ga odštel gospodu, ki ima dac v zajemu. Sedel je v kerčmi pri poliču vina, ko pride v sobo nekaj vojakov v nenavadni, pri nas poprej nepoznani obleki. Slovenci so bili, pa obraze so imeli bolj zagorele, kakor domači in bolj suhe. Brada, ki so jo nosili po laški ali francoski šegi, jih je tako spremenila, da bi nihče v njih Slovencev ne spoznal, ako bi bili na Laškem zgubili tudi domači jezik. Zgubili jezika niso, pa nekoliko se jim je vender spremenil. Z začudenjem je dacar možé ogledoval, ko so se zraven

njega vsedli; in skoraj boječe se je v pogovor spustil is čverstim fantom, ki mu je prav prijazno napil, in pri-stavil: „Danes moramo vsi pijani biti od veselja, da smo nazaj priromali v milo domovino iz toliko nevarnost, v katerih je več nismo upali še kdaj viditi.“

„Hvala vreden je pa vaš pogum, odgovori dacar, da ste se podali v hude nevarnosti, ko vam ni bilo treba.“ „Trebala nam ni bilo, gospod; pa vsak med nami je rad šel na Laško; vsak je imel svojo željo in hre-penenje. Vsacega je nekaj gnalo iz domovine; in tudi zdaj bi se ne vernil vsak domú, ako bi ne moral.“

„Res hitro ste vojsko končali. Komaj smo zvedili, da so vas prijeli, ste jo že nazaj priderdrali v Ljubljano.“

Vojaku so te besede malo kri razdražile; pa jeze ni hotel pokazati, odgovoril je: „Prijatelj, vi se hočete z nami norčevati. Pa čemú to, saj smo že sicer dovolj nesrečni. Edino tolažbo imamo, da smo v domači deželi. Zato se veselimo, in vsak se mora veseliti z nami, tudi vi gospod! Natararica! prinesi bokal nar boljšega, saj nisem berač prišel iz Laškega.“

Ni se ga branil dacar, ker rad ga je pil, kedar je bilo zastoj. In da je vojak tako prijazen, je dalo vinu še bolj okus in dacarju večjo željo. Sosed vojak mu ni pozabil natakati, in ga prijazno k pitju priganjati. Kakor ga je pa dacar več dobil v glavico, bolj je postal zgovoren. Vprašal je soseda po pohiševecu Matevžu. Odgovoriti je hotel neki vojak dacarju nasproti, pa dacarjev sosod ga ostro pogleda, in tako odgovori: „Matevža poznam, bil je na Laškem, dobro se mu je godilo. Pa od njega ne govórimo več,“ in šaljivega pogleda se je ozerl na tovarše. Ko o Matevžu ni smel ziniti nobeden več, so govorili o vojski, in več poslúšavcov je prisedlo k mizi. Bokal se je večkrat spraznil, dacarjev sosod je pa skerbel, da kozarci, posebno dacarjev, niso prazni ostajali. Dacarju se je že jezik začel zatétovati, skušal se je spraviti iz vesele družbe, pa sosod ga ni pustil, ker vedno je vanj silil z vinom in besedo. Vstal je dacar rekoč: „Zahvalim za družbo in vino. Nocoj ne morem več piti, jutri pa moram zgodaj vstati. Lahko noč vam vošim.“

„Ne bo dalo! Tako čverstemu možu bi se vino ustavljalvo! Še en bokal, natararica!“ odgovori vojak, in s krepko roko potlačí dacarja nazaj na stol, in klobuk mu zopet obesi na kljuko. Dacar nevolje ni mogel več deržati. „Ne vem kaj mislite z mano storiti, je djal, da me hočete vpijaniti. Skoraj bojim se vas.“

Na to vojak: „Poštenih ljudi se vam ni treba bati. Menim pa, da tudi nimate posebnega vzroka bati se naše družbe.“

„Plačam vam pijače, kar je hočete, da me le izpustite izza mize.“

„Nočemo vas vsušiti,“ odgovori vojak; „saj se vam bere na obrazu in na oglodani suknji, da niste med ferdnimi.“ Vojak je pri teh besedah v žep segel, in s srebrom zaróžljal.“

„Iz Laškega ste pač več prinesli tiste živali, ki po glavi hodi, kakor grošev,“ Dacar odgovori, in jeza mu je svetila iz oči.

„Recite, kar kočete; zabavljajte, da bote siti. Stavim pa z vami, da imam več denarja, kakor vi, akoravno imam le nekaj bankovcov pri sebi.“

Dacar ga po strani pogleda rekoč: „Niste vredni, da bi z mano stavili, to vam pa povem, da lahko stovine naštejemo.“

„Verjamem, pa morebiti niso vaše, kar pa jaz naštejemo, je vse moje, prijatelj!“

„Kdo pravi, da niso moje? Tulé imate moj denar, skážite mi, ako je kogar družega;“ in verže v jezi in pijanosti debelo listnico na mizo. Ljudje so se osupnjeno gledali. Vojak se pa na smeh derží, in dacarju odgovori: „Ako ste denar vergli na mizo, ga tudi soštejte; ako hočete, pa poprej stavo narediva, šteje naj pa, kdor hoče.“ Ljudje okoli sedeči se hrupno tirjali, naj se stava naredí in denar sošteje, ker želeli in pričakovali so osramo-tenja derznega vojaka. Pa dacar ni hotel ne šteti ne staviti. Tedaj vzame vojak mošnjo denarjev iz žepa rekoč: Naj velja stava za osem bokalov, jo bom pa sam plačal. Eden naj sošteje moj denar, jaz se bom lotil pa gospodovega.

Vojak odpre dacarjevo listnico, in začne šteti desetake; pa nekaj jih poklada na poseben kupec. Dacar, ki je nekaj časa znak na stolu slonel, in je od pijanosti glavo komaj po koncu deržal, se naglo poravna in sterma na vojakove kupce gledaje uprašá, čemú da bankovce tako loči. Vojak pa kratko odgovori: „Že vem zakaj.“ Kakor serna plane pri teh besedah dacar kviško, sterga listnico vojaku iz rok, in si hoče s silo pot narediti iz za mize. Vojak ga pa krepko prime za vrat in resó mu pogleda v oči z besedami: „Ali me še poznaš? Jaz sem pohiševec Matevž, kteremu si tristo gol-dinarjev vkradel.“

Na vso moč se je skušal dacar Matevžu iz rok zmuzniti in je kričal: „Polastite se moža, v glavi se mu meša.“ Vstal je jezen hrup, in pobjo bi se bil vnel, ako bi ne bil kerčmar pristopil in z lepo besedo ljudi potolažil. Dacar je še vedno kričal; pa Matevž ga ni spustil iz rok in djal: „Pojdimo pred gosposko; tam se bo razsodilo, ali resnico govorim, ali sem tolovaj, ali se mi meša v glavi. Našli bomo pravičnega sodnika; in kdor se pravice ne boji, naj gre z menoj.“ Tako je rekel Matevž in vstal je. Dacar pa je še vedno pre-klinjal vojakovo hudobo in derznost, in kakor je pred silil iz za mize, tako se zdaj ni hotel z mesta premakniti.

Pri gosposki je kerčmar povedal vse, kar se je zgodilo; denarje so djali pod pečat, Matevža in dacarja pa pod ključ do družega dne.

Drugi dan je pa Matevž takole govoril pred sod-nikom: „Svoji teti na Kalu sem hranit dal tristo gol-dinarjev. Pol leta je temu, kar mi jih je dala nazaj pričó dveh mož, ki vtegneta dokazati resnico mojih besedi. Šel sem potem drugam gostovat: drugo noč so pa bili denarji ukradeni, ko me ni bilo domá, ko je ravno hiša moje tete gorela. Da so pa denarji, ki so sinoči bili dacarju vzeti, ravno moji, vam dokážem, ako mi jih le v roke daste. Soznanil sem se nekdaj s starim gospodom, ki je vsak bankovec, preden ga je izdal, s kako čerko zaznanoval tako, da so čerke po versti položnih bankovcov besede dajale. Imel je gospod tudi mnogo besedi in stavkov za dvajset, trideset in več ban-kovcov. Vzel sem njegove besede, in po njegovem izgledu sem zaznamil trideset bankovcov s stavkom: „Bog ohrani zdravje, srečo, mirno vest.“ Trideset čerk je, na vsakem bankovcu ena, majhna, da se komaj vidi, na licu spodaj na desnem voglu. Dolgo je vradnik zaznamovane bankovce pokladal in prekladal, da je prišlo skupaj nekaj besedi, ker porabljeno je bilo nekaj zaznamovanih bankovcov; pa toliko jih je vendar ostalo, da se ni moglo dvomiti ned resnico Matevževih besedi.“

Sodnik je poterdil dokaz, posebno ker je dacar tatvino obstal, ko je vidil, da bi zastoj tajil. Odšel je sodnik Matevžu tristo goldinarjev, kar je ostalo, je zopet zapečatil; izpustil je Matevža, dacarja je pa povabil, naj še ostane v terdni hiši.

Tovarši iz Laškega so Matevža pred sodniško hišo čakali, in sprejeli so ga z velikim veseljem, ko je med nje stopil zadovoljnega obraza. Peljal jih je v kerčmo nazaj, kjer jim je pri polnih kozarcih razložil, kar se je zgodilo ž njim in dacarjem. Ko so se pa tovarši najedli in napili, se je poslovil od njih: „Z Bogom, tovarši! Zopet se moramo razkropiti. Morebiti se več ne vidimo. Spomnite se v boljših časih vašega tovarša in nevarnosti, ki ste jih zraven njega prestali v nesrečni vojski. Jaz pa grem na Gorensko. Sreča se mi zopet smeja. Hajdimo za njo, da je ne zamudimo. Z Bogom, bratje!“

(Konec prihodnjic.)

Protuletje.

(Iz hrvaškega rokopisa brez imena prepisal M. Kr.)

Vse stvarjenje veselo postaje,
Protuletje kada nam nastaje;
Zima projde, turobnost premine;
Ribe v vode, zverina v planine,
Vse se ljubi, vse obimlje,
Dragi dragoga vuzimlje;
Ah, gdo sebi
Ovo želel ne bi?

Protuletje, lepa devojčica,
Kak su jasna tva rumena lica!
Z zelenum si svilum oblečena,
Glava ti je s cvetjem nakinčena,
Mladost, krepost, tva lepota,
Komu nije to dragota
Kad v ljubavi
Tvu lepotu slavi?

Devojčica lepa si svenula,
Vse stvarjenje na ljubav genula,
Nije stvari, ka se ne raduje,
Vsaka ptica s parom poskakuje
Ter obimlje dragog svoga,
Peldu kaže za vsakoga
Da pomoći
Nije vu samoći.

Kuda gledim na vse sveta kraje,
Vsud se ljubav z ljubavjum zestaje,
Vse je glasa radosti podiglo,
Vse je cil svē ljubavi dostiglo,
Samo ja vu tugi plavam,
Dragu svoju još zazavam,
Da me zvraci,
Z ljubavjum objači.

Besednik.

* Na Dolenskem, 26. majnika. — Preserčno veselje nas je obšlo, ko je nam prišel prvi glas o novem političnem časniku, ki bo pod naslovom „Ost und West“ v središču multojezične Avstrije izhajal in nas Slovane v nemškem jeziku zagovarjal in branil zoper sovražno natolcovanje in obrekovanje nekterih dunajskih časnikov. Črez tri mesece nam že izhaja in se sploh krepko obnaša kot zagovornik slovanskih zadev. Vsak dan ga komaj pričakujemo, ker smo v njem že marsikak prekrasen dopis brali iz slovanskih krajev, posebno tudi o naših domačih zadevah. Naznani mu torej, ljubli Glasnik, našo zahvalo za njegove žlahtne prizadeve; ob enem mu pa tudi sporoči

še nekatere ponižne želje, ki jih z nami gojijo še mnogi slovanski rodoljubi, da se vsim bravcom bolj in bolj prikupi in čedalje bolj razširi po vseh slovanskih deželah. Naša prva želja je, da bi „Ost und West“ prinašal iz vseh slovanskih strani prav mnogo dopisov, ker se po njih najverniše razodevajo narodove potrebe in želje, njegove prizadeve in hrepenenja. Brez dopisov je političen časnik drevo brez cvetū. Naj si torej po vseh imenitnijih krajih slovanskih poišče zvestih dopisnikov, ki mu bodo radi na pomoč pritekli, ako bo le htel njihovih dopisov prejematī. Tako imenovani „Ausland“, kolikor se ne tiče slovanskih rodov, naj se vsaj za polovico skerči, da mu za domače reči prostora zmanjkovalo ne bode. Dokler imamo še po domači hiši toliko pometati, ne ogavimo vedno pred tujimi durmi. Druga naša želja pa je, naj slovanski časnik ne žali naše častite duhovščine, ki je glavna, do najnovijih časov skoraj edina podpora naše narodnosti. Sklepamo svoj dopis s prošnjo, naj nam slavno vredništvo ne zameri teh odkritoserčnih besedi, zakaj iz celega serca si želimo, da bi se ta vredni časopis lepše in lepše razcvetel in se med nami čim dalje razširjal. Zato smo tudi odkritoserčno povedali, kar bi vtegnulo ceno tega časopisa še veliko povzdigniti, ga s časom vsim bravcom prikupiti in mu še mnogo novih naročnikov privabiti.

Iz Celovca. Peticijo Slovencev, da se vpelje slovenščina v šole in urade, je bl. g. državni minister, kakor je bilo slišati, prav prijazno sprejel in obljubil, da se bo določilo slovenščini po naših šolah in uradih tisto mesto, ki mu gre po cesarskih postavah. Sladek up nas toraj navdaja, da se bodo naše narodne šole popolnoma v narodnem duhu osnovala, naše gimnazije in realne šole pa tako vrnale, kakor to tirja po visoki cesarski besedi zagotovljena enakopravnost vseh narodov. Da se pa to kmalo vresničiti more, in da nam naši zoperniki ne bodo vedno ugovarjali: saj za to še potrebnih bukev nimate; torej bodi naša prva in najimenitnija skerb, da naše gimnazije in realke z najpotrebnejšimi knjigami oskerbimo. Krepko se je treba dela lotiti! Sposobnih moči nam ne manjka, saj štejemo med našimi učitelji dosti slovanskih pisateljev s obširnimi in temeljitimi vednostmi. Ozmimo se na brate Čeha, kake priprave delajo za vresničenje obljubljenе enakopravnosti po šolah. Mnogo šolskih bukev je bilo kar izgotovljenih in vis. šolskemu svetovavstvu na pretros podanih: g. K. Ninger je spisal: „Všeobecný dějepis starého, středního a novějšího věku pro nižší gymnasia“, prof. Dřizhal „Názorné měřictví“ za nižo gimnazijo, prof. Smolík „Arithmetiko“ za I. in II. razred. G. prof. Šohaj spisuje „latinsko skladbo“; prof. Lepař „gerško slovnico“; g. Zikmund „česko skladbo“; prof. Maloch „Dějepis“ za nižo gimnazijo in pa „zemljopis“; g. dr. Pečirka „Prirodopis“ za nižo in prof. Kavka za višo gimnazijo; g. Hryz in Axamit „Fiziko“; g. prof. Šimerka in Janděčka „Algebro“, prof. Hansgirt pa pripravlja „slovník latinsko-česki“. Naj nam služijo v izgled in posnemo! Ako resnično želimo napredka naši literaturi, ne deržimo križem rok: brez setve ni žetve. Pred vsim drugim pa glejmo, da se naj prej izdelajo potrebne verozakonske, zgodovinske, zemljopisne in prirodopisne bukke. Kar se pa tiče njih izdave, naj se ustanovi izmed učiteljev odbor, ki bo dela presojeval, za izdavo pripravljal in jih, če ni drugači, po naročilni poti na svetlo izdaval. Gotovo bo izdavo podpiral vsak rodoljub, da se zastavi terdna podlaga naši literaturi.

Pridjana je 6. pola Marije Stuartove.